

Департамент освіти і науки, молоді та спорту
Виконавчого органу Київської міської ради
Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут післядипломної педагогічної освіти

Завдання III етапу

Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит

2017 рік

9 клас

Письмо

בחר רק נושא אחד וכתוב עליו לפחות 16 משפטים

1. יום ראשון במשפחה. כתוב מה אתה עושה ביום ראשון כשלא צריך ללכת לבית ספר. מה עושים ההורים שלך? איך אתם נחים, מה עושים ביחד, איפה מטיילים ועד.
2. יש לך הרבה כסף ואתה רוצה לנסוע לטיול. כתוב על עיר או על המקום שאתה רוצה לבקר בו. מה אתה יודע על העיר הזאת ועל ההיסטוריה שלו? מה יש שם עכשיו? מה אתה רוצה לראות שם? איפה אתה רוצה לבקר? למה אתה רוצה לנסוע לעיר הזאת? כתוב על מי שאתה אוהב (מישהו מהמשפחה שלך, החבר שלך, המורה בבית הספר ועוד). מי הוא? מה מיוחד באיש הזה? למה אתה אוהב אותו?

Аудіювання

פגישת האחים

שושנה בת ה-73 לא ראתה את אחיה הגדול **בנימין** יותר מ-67 שנים. היא מספרת: "הפגישה שלנו היא באמת נס ומזל גדול. כל השנים חשבתי, שהמשפחה שלי מתה ב־שנָאָה, ונשארתי לבד – בלי הורים ובלי אחים. עכשיו אני יכולה לנשק ולחבק את אחי הגדול. הוא גר בארץ, לא רחוק ממני".

לפני מלחמת-העולם השנייה גרה המשפחה של שושנה ובנימין בפולין. בזמן המלחמה הוציאו הנאצים את המשפחה שלהם מהבית, וכל אחד מהם הגיע למקום אחר: שושנה הגיעה ל"אשוויץ", ובנימין הגיע לרוסיה. שם הוא היה חייל ב"צבא האדום" עד סוף המלחמה. בפגישה של האחים בנימין בכה, וסיפר: "הייתי בין החיילים הרוסיים, שהגיעו

למחנה "אשוויץ" בסוף המלחמה. לא חשבתי לרגע, שגם אחותי הקטנה נמצאת שם. היינו כל-כך קרובים ולא ידענו..."

בשנת 1948 עלתה שושנה לארץ. היא התחתנה, נולדו לה שתי בנות, והיום יש לה גם חמישה נכדים. בנימין עלה לארץ בשנת 1957. גם הוא התחתן, נולדו לו שלושה ילדים, ויש לו שישה נכדים. "כל השנים ניסיתי למצוא את האחים שלי" מספר בנימין, "אבל לא הצלחתי, וחשבתי שכולם מתו בשואה".

בחודש האחרון ביקרה שושנה במוזיאון "יד ושם" בירושלים. היא מסרה שם את הפרטים שלה, כדי לבדוק אם מישהו מהמשפחה נשאר בחיים. ואז אמרו לה בהתרגשות: "גם אחיך בנימין מחפש אותך..."

"קשה לי להאמין", אומרת שושנה. "גם כשהוא על-ידי, ואני מדברת איתו ונוגעת בו, זה חלום... נס..."

הקשב לקלטת פעם אחת וענה נכון או לא נכון

1.	בנימין הוא האח הגדול של שושנה	נכון / לא נכון
2.	ההורים של שושנה גרו בישראל	נכון / לא נכון
3.	כל האחים שלה מתו בזמן מלחמת-העולם השנייה	נכון / לא נכון
4.	בנימין לא היה בצבא	נכון / לא נכון
5.	בזמן המלחמה בנימין היה חייל	נכון / לא נכון
6.	לשושנה אין ילדים	נכון / לא נכון
7.	לבנימין יש שישה נכדים	נכון / לא נכון

8. שושנה חיפשה את האחים שלה במשך הרבה שנים נכון / לא נכון

9. בנימים לא ידע שהאחות שלו גרה בישראל נכון / לא נכון

10. שושנה ביקרה במוזיאון "יד ושם" נכון / לא נכון

הקשב לקלטת פעם נוספת ובחר את התשובה הנכונה

1. שושנה היא...

- א. ילדה קטנה
- ב. בחורה צעירה
- ג. אישה זקנה
- ד. איש זקן

2. איפה הייתה שושנה בזמן המלחמה

- א. בישראל
- ב. "אשוויץ"
- ג. בבית
- ד. ב"צבא האדום"

3. מה נכון?

- א. בנימין היה ב"אשוויץ" יחד עם שושנה
- ב. בנימין פגש את שושנה ב"אשוויץ" בסוף המלחמה
- ג. בנימין היה ב"אשוויץ" אבל לא פגש שם את שושנה
- ד. בנימין אף פעם לא היה ב"אשוויץ"

4. המשפחה של שושנה ובנימין הייתה...

- א. מפולין
- ב. מגרמניה
- ג. מבלגיה
- ד. מישראל

5. מה נכון?

- א. שושנה ובנימין לא עלו לארץ
- ב. בנימין עלה לארץ ו שושנה לא.
- ג. שושנה עלתה לארץ ובנימין לא
- ד. שניהם עלו לארץ וגרים עכשיו בישראל

6. במשפחה של שושנה יש עכשיו...

- א. שתי בנות וחמישה נכדים
- ב. שני בנים וחמישה נכדים
- ג. חמשה בנים ושני נכדים
- ד. חמש בנות ושני נכדים

7. איפה שושנה ובנימין גרים עכשיו?

- א. בפולין.
- ב. ברוסיה
- ג. באמריקה
- ד. בישראל

8. למה שושנה הלכה למוזיאון "יד ושם"?

- א. כדי לראות את המוזיאון
- ב. כדי לפגוש שם את האח שלה
- ג. כדי לבדוק אם מישהו מהמשפחה נשאר בחיים
- ד. כדי לבדוק מי מהמשפחה מת בשואה

9. מה אמרו לשושנה במוזיאון?

- א. שהאח שלה מחפש אותה

- ב. שהאח שלה גר בפולין
- ג. שלאח שלה יש משפחה וילדים
- ד. שהאח שלה היה בצבא

10. מה מרגישה שושנה כשהיא רואה את האח שלה על-ידה?

- א. היא כועסת
- ב. היא פשוט שמחה
- ג. היא מתרגשת ולא מאמינה
- ד. היא לא מתרגשת

Читання

טקסט מספר 1:

קרא את הטקסט

המשורר נתן יונתן

נתן יונתן היה משורר ישראלי חשוב ומפורסם. הרבה ישראלים אוהבים את השירים שהוא כתב. השירים כתובים בשפה פשוטה, ומספרים על הים, על נוף הארץ ועל האנשים שגרים בה. נתן יונתן היה "משורר אורח" של משרד החינוך: הוא ביקר בבתי ספר, ונפגש עם תלמידים רבים. את השירים שלו תרגמו לשפות רבות, אפילו לסִינית.

נתן יונתן נולד בעיר קייב באוקראינה בשנת 1923. בגיל שנתיים המשפחה שלו עלתה לארץ, והם גרו בקיבוץ גבעת-השלושה. בגיל 22 נתן יונתן עבר לגור בקיבוץ שריד, ונשאר

חבר-קיבוץ במשך 46 שנים. הוא למד ספרות באוניברסיטאות בארץ ובאנגליה, ובמשך שנים רבות הוא לימד באוניברסיטת חיפה ובסמינר 'אורנים'.

נתן יונתן פרסם את השיר הראשון שלו כשהיה בן 16. במשך 64 שנים הוא פרסם כ-30 ספרים: ספרי שירה, ספרים לנוער (ילדים) ולמבוגרים. הוא גם תרגם שירים מאידיש לעברית.

ישראלים רבים מכירים ושרים את השירים שלו, כי מלחינים (מוסיקאים) ידועים כתבו להם לחנים (מוסיקה), למשל: "חופים", "האיש ההוא" ועוד. במלחמת יום-הכיפורים נהרג ליאור, הֶבֶן הבכור של נתן יונתן. אחרי המלחמה פרסם נתן יונתן את השיר "כשתגדל ליאור, ילדי שלי...". הוא כתב את השיר הזה לליאור כשהוא היה בן 4...

נתן יונתן קיבל פרסים רבים. הוא מת במרץ 2004 בגיל 81.

בחר את התשובה הנכונה:

1. נתן יונתן היה...

א. סופר ישראלי

ב. אורח של משרד החינוך

ג. מורה בבתי ספר

ד. משורר ומורה

2. מאין הוא בא לארץ ישראל?

א. מאנגליה

ב. מאוקראינה

ג. מקיבוץ שריד

ד. מאמריקה

3. באיזה גיל הוא התחיל לפרסם את השירים שלו?

א. בגיל 16

ב. בגיל 30

ג. בגיל 46

ד. בגיל 64

4. מה לא נכון?

א. השירים שלנתן יונתן תרגמו לסינית

ב. הוא תרגם שירים מאידיש לעברית

ג. הוא פרסם 30 ספרים

ד. במשך 46 שנים הוא גר בירושלים

5. איך יודעים שהוא היה מפורסם?

א. הוא גר בקיבוץ.

ב. הוא תירגם שירים.

ג. השירים שלו תרגמו להרבה שפות.

ד. הוא מת במרץ 2004

6. מתי כתב נתן יונתן את השיר "כשתגדל ליאור, ילדי שלי...?"

א. כשהוא היה בן 4

ב. כשהבן שלו היה בן 4

ג. לפני מלחמת יום-הכיפורים

ד. אחרי מלחמת יום-הכיפורים

טקסט מספר 2:

קרא את הטקסט

הזמר והמוסיקאי אַנְרִיקוֹ מְסִיאָס

אַנְרִיקוֹ מְסִיאָס הוא זמר יהודי-צרפתי מפורסם. הוא נולד בשנת 1938 למשפחה יהודית באלג'יריה. שמו היה גֶסְטוֹן גֶרְנֶסְיָה, אבל החברים שלו קראו לו "אנריקו". השם הזה מצא חן בעיניו, והוא החליט להשתמש בו כאשר הוא שר ומופיע.

אנריקו מְסִיאָס התחיל לשיר ולנגן בגיטרה בגיל צעיר מאוד. אבא שלו היה המורה הראשון שלו. הם ניגנו יחד בתזמורת (אֲוֶרְקֶסְטֶרָה) של יהודים וערבים. התזמורת הייתה סמל של שלום וחיים משותפים בין יהודים וערבים. בשנת 1962, כאשר הצרפתים עזבו את אלג'יריה, עזבו גם יהודים רבים. אנריקו מְסִיאָס עבר לפריז, ושנה אחר-כך הוא כתב את השיר הראשון שלו: "להתראות מולדת שלי". בשיר הוא מספר כמה קשה היה לו לעזוב את המולדת שלו – אלג'יריה. השיר התפרסם במהירות, והצליח מאוד. מאז כמעט בכל קונצרט שלו שר אנריקו את השיר. הוא שר ומופיע בכל העולם ויש לו הצלחות גדולות: בפריז, ביפן, בארצות-הברית, ברוסיה, ואפילו על יד הפירמידות במצרים.

בישראל אוהבים את אנריקו מְסִיָאס. כבר 40 שנים הוא שר בארץ בצרפתית ובעברית. אנריקו מְסִיָאס הוא ציוני אוהב-ישראל. הוא הגיע לכאן גם בזמן המלחמות כדי לשיר לחיילים.

בשנת 2005 קיבל אנריקו מְסִיָאס תעודת כבוד של משרד הביטחון ותעודת חבר בארגון של אומני ישראל.

בחר את התשובה הנכונה:

1. לזמר קוראים אֶנְרִיקוֹ. מאין בא השם הזה?

א. זה השם הרשמי (הפורמאלי) שלו.

ב. כך קראו לא אבא ואימא.

ג. כך קראו לו חברים בילדות.

ד. כך קראו לו בתזמורת.

2. אבא של אֶנְרִיקוֹ מְסִיָאס היה...

א. ערבי

ב. מורה

ג. פוליטיקאי

ד. מוזיקאי

3. הוא מתחיל לכתוב שירים...

א. אלג'יריה

ב. בצרפת

ג. בילדות

ד. בשנת 1962

4. על מה בוא מספר בשיר הראשון שלו?

א. על צרפת

ב. על המולדת שהוא עזב

ג. על יהודים וערבים

ד. על אהבה לישראל

5. איפה הוא גר אחרי שנת 1962?

א. בפריז

ב. באלג'יריה

ג. בישראל

ד. ביפן

6. באילו שפות הוא שר?

א. עברית וצרפתית

ב. אנגלית ורוסית

ג. צרפתית וערבית

ד. צרפתית ויפנית

טקסט מספר 3:

קרא את הטקסט

עץ הזית

עץ הזית הוא עץ חשוב ביותר. גובה העץ יכול להגיע ל-6 מטרים, והוא יכול לחיות מאות שנים. בישראל, באזור הגליל יש עצי זית בני 600 שנים ויותר. ארץ-ישראל וסוריה היו כנראה המקומות הראשונים, שבהם גידלו אנשים עצי זית. ארכיאולוגים מצאו, שבאזור הזה גידלו זיתים כבר לפני כ-6,000 שנים. מפה העבירו את עצי הזית למצרים וליוון. הרומאים הביאו אותו לכל ארצות הים-התיכון, והספרדים הביאו אותו לאמריקה. כיום מגדלים זיתים גם בדרום-אפריקה ובאוסטרליה.

עץ הזית גדל בישראל באזורים שבהם הטמפרטורה היא מעל 0° בחורף, עונת האביב יבשה, והקיץ ארוך וחם. העץ מתחיל להניב (לתת) זיתים רק אחרי 6 שנים. בסוף הקיץ ובסתיו צבע הזיתים ירוק, ובחודש נובמבר הצבע הופך לאדום-שחור. הזיתים הם בטעם מריר, וכדי שאפשר יהיה לאכול אותם צריך להוציא מהם את המרירות. עושים זאת בתהליך ארוך שנקרא - כבישה. לעץ הזית יש שימושים רבים: את הזיתים אוכלים וגם מפיקים (עושים) מהם שמן. בשמן משתמשים למאכל, לאפייה, לטיגון ולבישול. משתמשים בו גם בתעשיית סבון ובתעשיית קוסמטיקה. בגזע של העץ משתמשים להכנת רהיטים, קופסאות, תכשיטים ועוד.

הזית הוא פרי חשוב בהיסטוריה ובתרבות של ארץ-ישראל. בתנ"ך הוא סמל של קודש, של יופי ורעננות ושל שלום. הוא גם אחד משבעת-המינים (עצים, צמחים) החשובים של ישראל. הענפים של עץ הזית הם חלק מהסמל של מדינת ישראל.

בחר את התשובה הנכונה:

1. כמה שנים חי עץ הזית?

- א. מאה שנים
- ב. מאות שנים
- ג. 6,000 שנים
- ד. 6 מטרים

2. מתי התחילו לגדל זיתים?

- א. בדרום-אפריקה ובאוסטרליה לפני 6 שנים.
- ב. באמריקה לפני 600 שנים.
- ג. בארץ-ישראל וסוריה לפני 600 שנים.
- ד. בארץ-ישראל וסוריה לפני 6,000 שנים.

3. מה הצבע של זיתים?

- א. שחור
- ב. ירוק בחורף ואדום בקיץ.
- ג. ירוק בקיץ ואדום-שחור בחורף
- ד. בטעם מריר

4. איך משתמשים בפירות של עץ הזיתים?

- א. אוכלים, עושים שמן וקוסמטיקה.
- ב. מוציאים מהם את המרירות.
- ג. להכנת רהיטים
- ד. רק בתעשיית סבון

5. מה קורא עם עץ הזית אחרי 6 שנים?

א. הוא מתחיל להיות סמל של יופי

ב. הוא מתחיל לתת זיתים.

ג. הוא הופך לאדום-שחור.

ד. עושים ממנו רהיטים וקופסאות.

6. מה לא נכון?

א. עץ הזית הוא סמל של מלחמה

ב. עץ הזית הוא חלק מהסמל של מדינת ישראל

ג. על עץ הזיתים כתוב בתנ"ך

ד. מזיתים עושים שמן

טקסט מספר 4:

קרא את הטקסט

באיזה צבע האוכל שלך?

בהרבה מאכלים שאנחנו אוכלים יש צבעי-מאכל. מוסיפים לאוכל צבע, כדי שהוא יהיה יפה יותר, ויותר אנשים ירצו לקנות אותו. ילדים מעדיפים לקנות מזון צבעוני ואסתטי, ודווקא הם רגישים מאוד לסכנות שיש בצבעי המאכל.

צבעי המאכל מתחלקים ל-3 קבוצות: יש צבעים שמייצרים (עושים) מנפט, יש צבעים סינתטיים ויש צבעים טבעיים. צבעי-המאכל בקבוצה הראשונה מסוכנים מאוד לבריאות, ועלולים (יכולים) לגרום לבעיות נוירולוגיות ולמחלת הסרטן. במדינות צפון אירופה אסור להשתמש בהם במזון (אוכל).

בקבוצה השנייה יש חומרים כימיים-סינתטיים וזול מאוד לייצר אותם, לכן רוב צבעי המאכל במזון הם מחומרים אלה.

בקבוצה השלישית יש צבעים טבעיים. את צבעי המאכל האלה עושים ממזון. למשל, את צבע הקרמל עושים מסוכר, ואפשר למצוא אותו במשקאות כמו קולה. יש צבעים טבעיים שעושים מצמחים כמו סלק גזר ופלפל. הצבעים הטבעיים עוזרים לבריאות, אבל חברות המזון כמעט לא משתמשות בצבעים הטבעיים, כי הם יקרים ופחות חזקים מהצבעים הסינתטיים.

בישראל, לפי החוק, אפשר להשתמש בצבעי-מאכל, אבל חברות המזון חייבות לכתוב על האריזה של המוצר את הסוג של צבעי המאכל. בשנים האחרונות, בגלל הדרישה של הצרכנים (הקונים), התחילו לייצר בארץ מוצרים ללא צבע מאכל.

בחר את התשובה הנכונה:

1. למה מוסיפים לאוכל צבע?

א. כי ילדים רגישים לסכנות שיש בצבעי המאכל.

ב. כי כך אוכל ניראה יותר יפה

ג. כי באוכל אין צבע

ד. כי אנשים לא רונים אוכל בלי צבע

2. אילו צבעים מסוכנים ביותר?

א. צבעים שעושים מנפט

ב. צבעים סינתטיים

- ג. צבעים טבעיים
- ד. כל הצבאים מסוכנים.

3. באילו מדינות אסור להשתמש בצבעי-מאכל?

- א. בישראל
- ב. במדינות של צפון אירופה
- ג. במדינות של מזרח אירופה
- ד. במדינות של מערב אירופה

4. באילו צבעי-מאכל משתמשים בכי ברבה?

- א. צבעים שעושים מנפט
- ב. צבעים סינתטיים
- ג. צבעים טבעיים
- ד. צבעי מים

5. הרבה חברות לא משתמשות בצבעים הטבעיים, כי...

- א. זה יקר
- ב. זה בראי
- ג. זה אסתטי
- ד. זה מסוקן

6. מה נכון?

- א. בישראל אסור להשתמש בצבעי מאכל.

ב. בישראל אין צבעי מאכל

ג. בישראל אין אוכל בלי צבעי מאכל

ד. בישראל יש אוכל בלי צבעי מאכל

10 клас

Письмо

בחר רק נושא אחד וכתוב עליו לפחות 20 משפטים

1. "צבעים של החיים" מה אומרים לנו הצבעים? האם יש צבעים עצובים וצבעים שמחים? ספר על הצבעים שאתה אוהב. למה אתה אוהב אותם?
2. היום הרבה אנשים משתמשים אינטרנט. ספר איך אינטרנט עוזר לאנשים? מה הם יכולים לעשות בעזרת האינטרנט? מה טוב ומה לא טוב בשימוש באינטרנט? עד כמה חשוב אינטרנט בחיים שלך?
3. ספר על המקום של ספרים בחיים של בני אדם. האם לקרוא ספרים זה באמת חשוב? האם אתה אוהב לקרוא ומה אתה קורא. הספר שאתה אוהב ביותר. על מה הספר הזה? מי הסופר? למה אתה אוהב את הספר?

Аудіювання

סיפור העלייה של נתן שרנסקי לישראל

נתן (אנטולי) שרנסקי הוא פוליטיקאי ישראלי. שרנסקי נולד באוקראינה, ועלה לישראל בשנת 1986. סיפור העלייה שלו לארץ מיוחד ומפורסם בעולם.

בשנת 1973 ביקש שרנסקי ויזה כדי לעלות לישראל. הרוסים לא הסכימו, והוא נשאר ברוסיה והיה פעיל (אקטיבי) מאוד בתנועה הציונית. ביולי 1974 התחתן אנטולי עם אביטל, ויום אחר-כך היא עלתה לארץ. אביטל קיוותה, שעכשיו יסכימו הרוסים שאנטולי יעלה לארץ, כי היא נמצאת בישראל. אבל לא כך היה: בחודש מרץ 1977 עצרו הרוסים את

שרנסקי. הם אמרו, שהוא מספר לאמריקנים סודות מדינה. הוא ישב 9 שנים בכלא בסיביר, וכמעט לא היה לו קשר עם המשפחה ועם החברים.

במשך כל השנים האלה נפגשה אשתו אביטל עם חברי-כנסת ושרים בישראל. היא נסעה גם לארצות-הברית ולאירופה ונפגשה שם עם ראשי מדינות. אביטל ביקשה מכולם לעזור לבעלה להגיע לישראל. רק בשנת 1986 הסכימו סוף-סוף הרוסים, ששרנסקי יעזוב את רוסיה. אחרי זמן קצר הגיע שרנסקי לישראל, וקיבל תעודת-זהות בשמו העברי החדש: נתן. ישראלים רבים, חברי-כנסת, שרים וראש-הממשלה חיכו לו בשדה-התעופה. כאשר שאלו אותו, איך הצליח לחיות בתנאים קשים כל-כך במשך הרבה שנים, ענה נתן שרנסקי: "כאשר הבנתי שאני יהודי, והמטרה שלי היא לחיות בישראל, הרגשתי חופשי. התנאים הפיסיים הקשים לא השפיעו על ההרגשה שלי ועל הנפש שלי". שרנסקי כתב ספר בשם: "לא אירא רע", ובו הוא מספר את סיפור המאבק (המלחמה) שלו לעלייה לארץ.

סיפור העלייה של נתן שרנסקי לישראל

הקשב לקלטת פעם אחת וענה נכון או לא נכון

11.	נתן שרנסקי הוא פוליטיקאי ישראלי	נכון / לא נכון
12.	עכשיו הוא גר באוקראינה	נכון / לא נכון
13.	בשנת 1973 נתן שרנסקי קיבל ויזה כדי לעלות לישראל	נכון / לא נכון
14.	ברוסיה לא היה לו קשר לתנועה הציונית	נכון / לא נכון
15.	אביטל שרנסקי עלתה לארץ אחרי החתונה	נכון / לא נכון

16.	נתן שרנסקי ישב 9 שנים בכלא ב־סיביר	נכון / לא נכון
17.	אביטל שרנסקי לא נפגשה על פוליטיקאים	נכון / לא נכון
18.	הרבה אנשים חיכו לשרנסרי בשדה-התעופה	נכון / לא נכון
19.	שרנסרי לא מרגיש שהוא יהודי	נכון / לא נכון
20.	הוא לא כתב ספרים	נכון / לא נכון

הקשב לקלטת פעם נוספת ובחר את התשובה הנכונה

11. מה נכון?

- ה. הרבה אנשים מכירים את סיפור העלייה שלנתן שרנסקי
- ו. לא הרבה אנשים מכירים את סיפור העלייה שלנתן שרנסקי
- ז. הסיפור הוא מצחיק
- ח. הסיפור הוא רגיל

12. מה נכון?

- ה. נתן שרנסקי עלה לישראל יחד עם האישה שלו
- ו. נתן שרנסקי עלה לישראל לפני עם האישה שלו
- ז. נתן שרנסקי עלה לישראל הרבה שנים אחרי עם האישה שלו
- ח. האישה של נתן שרנסקי לא עלתה לישראל

13. איפה התחתנו נתן שרנסקי ואשתו אביטל?

- א. בישראל
- ב. ברוסיה
- ג. באוקראינה
- ד. באירופה

14. בשנת 1973 שרנסקי...

- ה. ביקש ויזה לישראל
- ו. קיבל ויזה לישראל
- ז. עלה לישראל
- ח. התחתן עם אביטל

15. מה עשתה אביטל שרנסקי כדי לעזור לבעלה?

- ה. נפגשה עם הרבה אנשים חשובים בישראל ובעולם וביקשה עזרה
- ו. נפגשה עם ראש הממשלה של רוסיה
- ז. עבדה הרבה בעבודות שונות
- ח. נסעה להרבה טיולים באמריקה ואירופה

16. ברוסיה לשרנסרי היה שם רוסי - אנטולי. מתי הוא קיבל את השם העברי נתן?

- א. בילדות
- ב. כשהוא היה בסיביר
- ג. כשהוא רצה לעלות לישראל
- ד. כשהוא בא לישראל

17. באיזו שנה נתן (אנטולי) שרנסקי עלה לישראל?

- א. בשנת 1973
- ב. בשנת 1974
- ג. בשנת 1977
- ד. בשנת 1986

18. על מה הוא מספר בספר שלו?

- א. הוא מספר על האישה שלו אביטל
- ב. הוא מספר את סיפור העלייה שלו לארץ ישראל
- ג. הוא מספר על החיים של יהודים ברוסיה
- ד. הוא מספר

החג של החגים

"החג של החגים" הוא שם של פֶּסְטִיבֵל בעיר חיפה. הפסטיבל מתקיים בחודש דצמבר לכבוד חג החנוכה, חג המולד (כְּרִיסְטָמַס) וחודש הַרְמָדָאן. המטרה של הפסטיבל היא ליצור (לעשות) קשר של שְׂכֵנוֹת טובה בין היהודים, הנוצרים והמוסלמים.

בחודש גֶּסְלוֹ (דצמבר) היהודים חוגגים את חג החנוכה לכבוד הניצחון ההיסטורי במלחמה נגד היוונים ולכבוד חנוכת בית-המקדש בירושלים. הנוצרים חוגגים את חג המולד, כי יֵשׁוּ נולד בחודש דצמבר. הרמדאן הוא חודש מיוחד למוסלמים, כי בחודש הזה קיבל מוֹחָמַד את הקוראן - הספר הקדוש למוסלמים.

הפסטיבל מתקיים בשכונת "ואדי ניסנאס" בחיפה. זוהי שכונה ותיקה, וחיים בה בשלום יהודים, נוצרים ומוסלמים. בזמן הפסטיבל מציגים (יש) בְּגָלְרִיּוֹת של השכונה תמונות ופסלים שֶׁהֵכִינוּ יהודים וערבים. על הקירות ברחובות השכונה יש ציורי-קיר, כתובים עליהם שירים בעברית ובערבית, ופסוקים (משפטים) מהספרים הקדושים. במשך הפסטיבל מתקיימים גם קונצרטים של מוסיקה דתית. אנשים מהשכונה פותחים את הבתים שלהם למבקרים, ומציעים להם קפה ועוגה. הם אומרים: "זהו השלום האמיתי". ובאמת, בכל שנה במשך כמה שבועות השלום נמצא ב"וואדי ניסנאס".

בחר את התשובה הנכונה:

1. "החג של החגים" זה...

א. חג החנוכה

ב. כְּרִיסְטָמַס

ג. חודש הַרְמָדָאן

ד. פסטיבל בחיפה

2. למה "החג של החגים" בחודש דצמבר?

א. כי בדצמבר לא קר.

ב. כי בדצמבר היהודים חוגגים את חג החנוכה.

ג. כי בחודש הזה יש שלושה חגים חשובים.

ד. כי בחודש הזה אין חגים למוסלמים.

3. הרמדאן הוא חודש מיוחד. למי?

א. ליהודים

ב. לנוצרים

ג. למוסלמים

ד. ליוונים

4. למה עושים את "חג החגים" ב"ואדי ניסנאס"?

א. כי זה לא בחיפה.

ב. כי זאת שכונה ותיקה

ג. כי יהודים, נוצרים ומוסלמים חיים שם בשלום.

ד. כי יש שם גלריות טובות.

5. איפה כותבים שירים בעברית ובערבית בזמן החג?

א. על הקירות ברחובות.

ב. בספרים הקדושים.

ג. בגלריות של השכונה

ד. בזמן הפסטיבל

6. מה אפשר לראות ולעשות בפסטיבל?

א. לראות תמונות בגלריות, לשמוע קונצרטים ולהיכנס לבתים של אנשים.

ב. לקרוא את הספרים הקדושים

ג. לגור בשכונה "ואדי ניסנאס".

ד. לדבר על שלום

טקסט מספר 2:

קרא את הטקסט

שם בעברית

להרבה עולים חדשים יש שמות לועזיים (לא בעברית). בעבר, עולים רבים שינו (החליפו) את השם הלועזי שלהם לשם עברי, לדוגמה: "אנה" שינתה את השם שלה ל"חנה", ו"איגור" - ל"יגאל".

היום, הרבה עולים חדשים לא מעוניינים להחליף את השם שלהם. **מלקום**, עולה חדשה מאתיופיה אומרת: "ההורים שלי קראו לי בשם הזה, כי "מלקום" באמהרית הוא "יפה". הם רצו לומר שאני יפה ודומה לאימא שלי. לישראלים קשה להגיד את השם, אבל הם מנסים ולומדים להגיד אותו. כמו שאני למדתי הרבה מילים קשות בעברית, אני חושבת שהישראלים יכולים ללמוד את השמות שלנו באמהרית (השפה שמדברים באתיופיה)".

סלומון מספר, שבארץ רצו לקרוא לו שלמה, אבל הוא לא הסכים. "אני חושב שהצעירים צריכים להישאר עם השם שקיבלו מההורים שלהם. כאשר מחליפים את השם, זה פוגע בהורים. אצלנו במשפחה אף אחד לא החליף את השם, כדי לתת כבוד להורים ולמבוגרים".

אבל יש עולים שחושבים אחרת. ליוסי קראו באתיופיה איינהו. הוא מספר: "הישראלים שאלו אותי הרבה פעמים "מה שמך?" וגם כשאמרתי את שמי שוב ושוב, הם לא הצליחו לומר אותו נכון, ולכן החלטתי שבארץ יקראו לי בשם עברי. כשקוראים לי יוסי, אני מרגיש יותר ישראלי".

יש עולים שמצאו דרך לא לפגוע בהורים, אבל גם להרגיש ישראלים. יש להם שני שמות: בשם הלועזי קוראים להם במשפחה, אבל השם העברי הוא השם הרשמי (הפורמאלי) שלהם.

בחר את התשובה הנכונה:

1. בעברהרבה עולים חדשים...

א. לקחו להם שם עיברי.

ב. לקחו להם שם לועזי.

ג. שינו את השם שלהם ל "איגור"

ד. לא ידעו מה זה שם עיברי

2. מלקום...

א. זה שם עברי חדש.

ב. זאת אישה שבאה מאתיופיה וגרה עכשיו בישראל.

ג. הַשָּׁפָה שמדברים באתיופיה.

ד. זה ילד ישראלי שלומד באמהרית.

3. . סלומון מספר, ש...

א. בישראל כולם קוראים לו שלמה.

ב. הוא רוצה להחליף את השם שלו.

ג. הוא לא רוצה להחליף את השם שלו

ד. ההורים רוצים להחליף את השם שלו.

4. למה יוסי החליף את השם שלו?

א. כי ישראלים שאלו "מה שְׁמֶךְ?"

ב. כי היה לו שם שישראלים לא הצליחו לומר אותו נכון.

ג. כי הוא לא רצה לפגוע בהורים שלו.

ד. כי הוא לו אהב את השם האתיופי שלו.

5. למה הרבה עולים חדשים לא רוצים להחליף את השם שלהם?

א. כי זה לו נעים להורים שלהם.

ב. כי ישראלים לא מצליחים לומר את השם שלהם נכון.

ג. כי בבית קוראים להם בשם עברי.

ד. כי כך הם מרגישים ישראלים.

6. מה עושים היום הרבה עולים כדי לא לפגוע בהורים שלהם וגם להרגיש ישראלים?

א. מחליפים את השם שלהם

ב. לוקחים להם שם רשמי (פורמאלי)

ג. לוקחים להם שני שמות

ד. לא מחליפים את השם שלהם.

טקסט מספר 3:

קרא את הטקסט

הסנֵפֶר עֵמוֹס עוֹז

עמוס עוז הוא סופר ישראלי חשוב ומפורסם בארץ ובעולם. הוא נולד בירושלים בשנת 1939, ולמד בבית-הספר הדתי "תחכמוני" ואחר-כך בקיבוץ חולדה. אחרי הצבא הוא למד פילוסופיה וספרות עברית ב"אוניברסיטה העברית" בירושלים. היום עמוס עוז גר בערד, נשוי לנילי, ויש להם 3 ילדים. "נילי היא הקוראת הטובה ביותר של הספרים שלי", הוא אומר.

עמוס עוז התחיל לפרסם סיפורים בגיל 22, ומאז הוא לא מפסיק לכתוב. את הספר המפורסם ביותר שלו, "מיכאל שלי", הוא כתב בשנת 1968, ומאז תרגמו אותו ל-30 שפות. הספר הוא סיפור אהבה על זוג צעיר בירושלים, ואפשר ללמוד ממנו גם על החיים בעיר בשנות ה-50. עוד ספר מפורסם שלו הוא האוטוביוגרפיה "סיפור על אהבה וחושך". בספר הוא מספר על המשפחה המיוחדת שלו וגם על הקמת המדינה והחיים בה בשנים הראשונות.

עמוס עוז מלמד ספרות באוניברסיטת "בן-גוריון" בבאר-שבע. באוניברסיטה יש ספרייה על שמו, שבה נמצאים כל הספרים והעבודות שכתבו עליו סופרים וסטודנטים. במשך השנים קיבל עוז פרסים חשובים: "פרס ישראל" (1988) ו"פרס גיטה" (2005). הוא מועמד גם ל"פרס נובל" לספרות.

עמוס עוז פעיל גם בפוליטיקה. לדעתו, יש בארץ שתי מלחמות צודקות: המלחמה של העם הפלסטיני שרוצה להיות עם חופשי, והמלחמה של העם היהודי שרוצה להיות עם חופשי בארצו

בחר את התשובה הנכונה:

1. האישה שלו...

א. לא גרה בישראל

ב. לומדת פילוסופיה ב"אוניברסיטה העברית" בירושלים.

ג. קוראת את כל הספרים שהוא כותב

ד. לא קוראת את הספרים שלו

2.מתי עמוס עוז התחיל לכתוב ולפרסם ספרים?

א. בילדות

ב. בגיל צעיר

ג. בגיל 30

ד. בגיל 50

3. על מה כתב עמוס עוז בספרים שלו?

א. על אהבה, על משפחה, על החיים בישראל

ב. על פילוסופיה וקפירות עברית

ג. על האוניברסיטה העברית

ד. רק על החיים בתל אביב בשנות ה-50

4. איזה ספר של עמוס עוז הכי פופולארי?

א. "מיכאל שלי"

ב. "סיפור על אהבה וחושך"

ג. "בן-גוריון"

ד. "פרס ישראל"

5. איך לומדים מהקטע שהוא סופר חשוב?

א. הוא מלמד האוניברסיטה

ב. הוא פעיל גם בפוליטיקה

ג. הוא כתב הרבה ספרים

ד. הוא קיבל הרבה פרסים

6. מה מיוחד בספרייה של האוניברסיטה בבאר-שבע?

א. זאת ספרייה על שם של עמוס עוז ויש שם כל הספרים שלו והעבודות שכתבו עליו

ב. כל הפרסים של עמוס עוז נמצאים שם.

ג. זאת ספרייה של אוניברסיטה

ד. בספרייה הזאת עמוס עוז מלמד ספרות.

טקסט מספר 4:

קרא את הטקסט

הנערים והים

ב"מרכז הנוער" בתל-אביב, לא רחוק מהים מתקיימת פעילות מיוחדת. לומדים שם ילדים ונערים בגיל 12 - 16 שלא לומדים בבית-ספר ולא עובדים. הם לומדים ועוסקים במקצועות שקשורים לים: שחייה, שייט, גלישת גלים, ועוד. השתתפות הנערים בפעילויות

האלה חשובה מאוד, כי ללא מסגרת לימודים מיוחדת וללא טיפול הם עלולים להיות מסוכנים לעצמם ולסביבה שלהם.

הפסיכולוגית, ד"ר מיכל רוזן, בדקה את ההשפעה של הפעילות בים על הנערים האלה. היא אומרת: "כאשר מגיעים הנערים ללמוד ב"מרכז הנוער", הם בדרך-כלל, לא יכולים לשבת בסבלנות בשיעור או להגיע בזמן לפגישה. במשך הזמן, בגלל הפעילות בים, יש שינוי לטובה: הם לומדים להיות אחראים ולעבוד בצוות (בקבוצה). הם לומדים להתחשב בחברים שלהם, ולא לחשוב רק על עצמם. בפעם הראשונה בחיים שלהם יש להם גבולות ברורים של מה מותר לעשות ומה אסור".

הניסיון מראה, שהנערים מעוניינים דווקא בפעילויות הקשות והמיוחדות בים. הצלחה בפעילויות האלה היא לפעמים הרגשת ההצלחה הראשונה שלהם אחרי שנים של כישלון ואכזבה. ההצלחה גורמת להם לרצון ולמוטיבציה להמשיך בלימודים ולהגיע לתוצאות טובות. המדריכים של המרכז מספרים: "נערים שהתנהגו קודם בצורה קשה ואלימה, וכל דבר קטן גרם להם לכעוס ולצעוק, השתנו והפכו להיות נערים יותר רגועים ואחראים. התנאים בים הם לא קלים. הנערים צריכים להיות בתוך סירה (אוניה קטנה), ולעשות עבודות פיסיות קשות. המצב הזה עוזר להם ומלמד אותם".

בחר את התשובה הנכונה:

1. איפה נימצא "מרכז הנוער"?

א. בים

ב. ליד הים

ג. ליד תל אביב

ד. לא רחוק מתל אביב

2. מה לומדים ב"מרכז הנוער" בתל-אביב?

א. לומדים לעבוד

ב. לומדים לשחות ולשוט בסירה.

ג. לומדים לנגן בכלי נגינה

ד. לומדים בבית-ספר

3. איזו בעיה יש להרבה ילדים שבאים ללמוד ב"מרכז הנוער"

א. הם לומדים שחייה, שייט וגלישת גלים

ב. הם לא עובדים

ג. הם לא יודעים לדבר

ד. הם לא יכולים להתרכז ולבוא לפגישה בזמן.

4. איך משפיע הפעילות ב"מרכז הנוער" לילדים?

א. הם לומדים לא לחשוב על עבודה

ב. הם לומדים להיות חברים טובים ולעבוד בקבוצה

ג. הם לומדים לעבור גבולות

ד. הם מתחילים ללמוד היסטוריה

5. מה הרגישו הילדים לפני שהם באו לפעילויות ב"מרכז הנוער"?

א. שהם לא מצליחים בשום דבר.

ב. שהם מצליחים בכל דבר שהם עושים

ג. שהם מצליחים רק בספורט

ד. שהם לא אוהבים ים

6. פעילויות ב"מרכז הנוער"

א. קשות

ב. קלות

ג. רגועות

ד. מוצלחות

11 клас

Письмо

בחר רק נושא אחד וכתוב עליו לפחות 20 משפטים

1. תמיד קיים פער דורותבין הורים לילדים. ספר מה אתה חושב על הבעיות היחסים בין ההורים והילדים. למה אתה חושב שזה קיים? מה אנשים צריכים לעשות כדי לפטור את הבעיות האלה?
2. אתה עומד לפני סיום בית ספר. ספר על תוכניותיך לעתיד. איזה מקצוע כדאי לבחור ומדוע?
3. נכון להיום יש סברה שלבית הספר יש השפע שלילית על הילדים, והשלכות פסיכולוגיות רעות. מה אתה חושב על בית ספר מודרני. מה היתרונות והחסרונות של בית ספר? מה צריך לשנות כדי לעזור לילדים להצליח בחיים?

Аудіювання

מוזיאון על חוף הים

אנשים בנו פְּסָלִים בחול כבר לפני שנים רבות. במצרים העתיקה למשל, השתמשו

בחול כדי לבנות מִוְדָלִים של הפירמידות. גם ילדים קטנים אוהבים לבנות בתים

וארמונות מחול על חוף הים. אבל יש אנשים שזה המקצוע שלהם - לבנות פְּסָלִים מחול. בחודש יוני 2005 התקיים בישראל פסטיבל של בניית-פְּסָלִים מחול, והגיעו לכאן 12 פְּסָלִים חשובים ממדינות שונות בעולם: רוסיה, דנמרק, בלגיה, ועוד. זאת הפעם הראשונה שפסטיבל כזה התקיים בארץ, והנושא שלו היה "יופי בעולם". כל פְּסָל הכין תוכנית לפְּסָל שאותו הוא רצה לבנות: פְּסָל אחד בנה אישה שהיא סמל ליופי, פְּסָל אחר בנה תינוק שמסתכל על עצמו במראה (ראי), והיו כאלה שבנו פְּסָלִים של פרחים.

ביום הראשון לעבודה נראה מקום הפסטיבל כמו אזור בנייה. הביאו למקום 700 טון של חול כדי לבנות את הפְּסָלִים. אנקה בת 24, הגיעה מבלגיה כדי להשתתף בפסטיבל. היא מספרת: "כדי לבנות פְּסָל מחול צריך להכניס לכלים גדולים חול עם הרבה מאוד מים. אחר-כך לוחצים על החול הרטוב בכוח רב, וכך עושים מספר פעמים: מרטיבים במים ולוחצים. התוצאה הסופית היא מגדל של חול רטוב בגובה של 4 מטרים בערך, וממנו אפשר להתחיל לבנות את הפְּסָל. אם יש בפְּסָל הרבה פרטים קטנים, יש לו סיכוי טוב לזכות בפרסים".

לאחר הפסטיבל הרשמי התקיים פסטיבל נוסף לאנשים ולמשפחות שאוהבים לבנות בחול. גם בפסטיבל הזה היו פרסים מעניינים...

מוזיאון על חוף הים

הקשב לקלטת פעם אחת וענה נכון או לא נכון

22.	ילדים קטנים לא אוהבים לבנות בתים מחול	נכון / לא נכון
23.	זאת הפעם הראשונה שעושים פסטיבל כזה בישראל	נכון / לא נכון
24.	לפני שמתחילים לבנות פסלים, כל פסל עושה את התוכנית של הפסל שהוא רוצה לבנות	נכון / לא נכון
25.	כדי לבנות את הפסלים השתמשו בחול שהיה ליד הים ולא הביאו חול נוסף	נכון / לא נכון
26.	הפסלים בונים מחול יבש	נכון / לא נכון
27.	בפסטיבל לא היו פסלים של פרחים	נכון / לא נכון
28.	אם יש בפסל הרבה פרטים קטנים, יש לו סיכוי טוב לזכות בפרסים	נכון / לא נכון
29.	הפסל שאין בו אנשים לא מקבל פרסים	נכון / לא נכון
30.	בסוף בפסטיבל פסלים קיבלו פרסים	נכון / לא נכון

הקשב לקלטת פעם נוספת ובחר את התשובה הנכונה

19. במצרים העתיקה אנשים השתמשו בחול כדי

- ט. לבנות בתים
- י. לבנות ארמונות
- יא. לבנות פירמידות
- יב. לבנות מִדְּלִים של הפירמידות

20. מי בא לפסטיבל של פסלים מחול?

- ט. פסלים חשובים מכל העולם

- י. פסלים מכל ישראל
יא. כל האנשים שאוהבים לעשות פסלים
יב. ילדים

21. אתי היה הפסטיבל?

- א. בקיץ
ב. בסטיו
ג. בחורף
ד. באביב

22. מה היה בפסלים שבנו בפסטיבל?

- ט. אנשים ופרחים
י. מכוניות
יא. בתים וארמונות
יב. עוגות מחול

23. בטקסט מספרים על...

- ט. מוזיאון לאומנות בירושלים
י. מוזיאון של פסלים מודרניים בתל-אביב
יא. פסטיבל למוזיקה מודרנית שהיה ליד הים
יב. פסטיבל הפסלים מחול

24. כמה חול הביאו לחוף הים בשביל הפסטיבל?

- א. 7 טון
ב. 70 טון
ג. 700 טון
ד. 7000 טון

25. פסל אחד בנה פסל של אישה. זה...?

- א. סמל לאהבה

- ב. סמל לשלום
- ג. הסמל של הפסטיבל
- ד. סמל ליופי

26. מאין באה לפסטיבל אנקה בת 24?, הגיעה כדי להשתתף בפסטיבל

- א. מבלגיה
- ב. מרוסיה
- ג. מאנגליה
- ד. מאיטליה

27. על מה היא מספרת?

- א. היא מספרת מאין באים אנשים לפסטיבל
- ב. היא מספרת איך עושים פסלים מחול
- ג. היא מספרת כמה חול צריך כדי לעשות פסל יפה
- ד. היא מספרת איזה פסל היא רוצה לעשות

28. מה היה אחרי הפסטיבל הרשמי?

- א. פסטיבל סרטים
- ב. פסטיבל למוזיקה מודרנית
- ג. פסטיבל נוסף לאנשים שאוהבים לבנות בחול
- ד. פסטיבל נוסף ללא פרסים

Читання

טקסט מספר 1:

קרא את הטקסט

"תמִּכְבִּייה" - האנלימִפִּיאָדה היהודית

"המכבייה" היא אולימפיאדה יהודית, והיא מתקיימת כל 4 שנים בתל-אביב. ביום ה-11 ביולי 2005 נפתחה המכבייה ה-17 בטקס גדול וחגיגי. כ-7,000 ספורטאים השתתפו במכבייה הזאת.

רעיון המכבייה היה של יוסף יקותיאלי, שהיה ספורטאי בארגון הספורט "מכבי ארץ-ישראל". כבר בשנת 1912, כאשר היה יקותיאלי בן 15, הוא חשב על אולימפיאדה יהודית בארץ-ישראל. יקותיאלי אמר: "חשוב שאנשים בעולם יכירו את הספורטאים היהודים, וגם חשוב שצעירים יהודיים מכל העולם יבואו לארץ, יכירו אותה ואולי גם יחליטו לגור בה". ובאמת במשך השנים הרבה ספורטאים שהשתתפו במכבייה, עלו לארץ. היו גם ספורטאים שמצאו פה אהבה והתחתנו. בהתחלה חשבו שהמכבייה תתקיים בירושלים, אבל ראש עיריית תל-אביב, מאיר דיזנגוף, רצה שהמכבייה תהיה בתל-אביב. הוא נתן ל"מכבי ארץ-ישראל" שטח אדמה על-יד נהר הירקון, ושם בנו את איצטדיון המכבייה.

בשנת 1930, לפני המכבייה הראשונה, יצאו קבוצות של ספורטאים מארץ-ישראל לאירופה. הם רכבו (נסעו) על אופנועים בכל אירופה, וסיפרו לספורטאים יהודיים על המכבייה. 390 ספורטאים יהודיים מאירופה, מארצות-הברית וממצרים הגיעו למכבייה הראשונה, שנפתחה ב-29/3/1932. לכבוד המכבייה שחקני-התיאטרון בארץ הציגו הצגות, שרו וניגנו. הספורטאים צעדו (הלכו) ברחובות תל-אביב, ובראש הצועדים רכב (נסע) מאיר דיזנגוף על סוס לבן.

בחר את התשובה הנכונה:

1. "המכבייה" מתקיימת...

א. בחורף

ב. באביב

ג. בסטיו

ד. בקיץ

2. מתי יוסף יקותיאלי התחיל לחשוב על אולימפיאדה יהודית?

א. כשהוא היה ילד קטן

ב. כשהוא היה בחור צעיר

ג. כשהוא היה איש זקן

ד. כש הוא היה בן 17

3. למה לדעתו של יוסף יקותיאלי היה חשוב לעשות אולימפיאדה יהודית בארץ-ישראל?

א. שתהיה ליהודים אולימפיאדה שלהם.

ב. שספורטאים יהודיים יטילו בכל העולם.

ג. שאנשים מכל בעולם יעשו ספורט.

ד. שצעירים יהודיים יכירו את ארץ ישראל.

4. מה עשה מאיר דיזנגוף למכביה

א. רכב על אופנועים בכל אירופה

ב. עשה מכביה בירושלים

ג. נתן שטח אדמה, ושם בנו אצטדיון

ד. רכב על סוס לבן

5. למה בשנת 1930 ספורטאים יהודיים נסעו לאירופה

א. להשתתף באולימפיאדה

ב. לספר לספורטאים יהודיים על המכבייה

ג. להזמין את הספורטאים הלא יהודיים למכבייה

ד. למצוא להם אהבה והתחתנו.

6. באיזו שנה התקיימה המכבייה הראשונה?

א. 1912

ב. 1930

ג. 1932

ד. 2005

טקסט מספר 2:

קרא את הטקסט

ט"ו באב - חג האהבה והיין

ט"ו (15) בחודש אב הוא "יום האהבה" במסורת היהודית. בזמן הזה מסתיים הקיץ, ומסיימים לקטוף את הענבים. בלילה של ט"ו באב הירח מלא ומאיר, השמים בהירים בדרך-כלל, והאווירה רומנטית. המסורת של חג האהבה התחילה כבר בזמן התנ"ך: בנות-ישראל

לבשו בגדים לבנים ופשוטים, יצאו לְכַרְמִים (המקום שבו גדלים ענבים), שרו ורקדו. ממול, בין העצים, עמדו הבחורים והסתכלו בהן. כל בחור השתדל לבחור לו בת זוג מִבֵּין הרוקדות, וחלק מהזוגות גם התחתנו. הסיבה לחגיגות האלה הייתה גם חברתית: זוגות צעירים יכלו להתחתן, בלי קשר למעמד (סטאטוס) או למוצא המשפחה.

כאשר עם-ישראל היה בגלות (לא בארץ), לא התקיימו החגיגות האלה. אבל כדי לשמור על מסורת החג ערכו בט"ו באב ארוחות חגיגות בבתי-הכנסת ובבתי-הספר, וחתונות רבות התקיימו ביום הזה.

בזמן העליות הראשונות לארץ התחילו לחגוג את ט"ו באב כחג היין: בט"ו באב בשנת תרמ"ב (1882) חגגו את הקמת המושבה - ראשון-לציון. 8 שנים אחר-כך, בשנת תר"ן (1890) הסתיימה בניית היקב (מפעל היין), ותושבי ראשון-לציון ערכו בט"ו באב מסיבת יין גדולה.

בשנת 1941 החליטו לחגוג שוב את ט"ו באב כחג האהבה. במסיבה הראשונה שהתקיימה בעמק יזרעאל, השתתפו רק 30 זוגות, אבל במשך השנים גדל מספר המשתתפים. בשנים האחרונות החליטו לחדש את המסורת, וחוגגים את החג במסיבות גדולות בכל הארץ. האירוע המרכזי מתקיים ב"חוף-צמח" על-יד הכינרת, ומגיעים לשם צעירים רבים, זמרים ונגנים.

בחר את התשובה הנכונה:

1. מדוע ט"ו באב הוא חג היין?

א. כי ביום הזה מתחילים לעשות יין

ב. כי ביום הזה מסיימים לקטוף את הענבים

ג. כי זה "יום האהבה" במסורת היהודית

ד. כי בזמן הזה מתחיל הקיץ

2. למה החליטו שיום האהבה יהיה בתאריך הזה?

א. כי בלילה של ט"ו באב הירח מלא ומאיר

ב. כי בנות-ישראל לבשו בגדים לבנים

ג. כי בחג הזה הרבה זוגות התחתנו

ד. כי ביום הזה לא עשו חתונות

3. ט"ו באב הוא...

א. היה כבר בזמן התנ"ך

ב. חג שהתחיל בתקופת הגלות

ג. חג של ילדים

ד. חג מודרני

4. איך חגגו את החג בגלות?

א. שרו ורקדו בכַרְמִים

ב. התפללו בבית הכנסת

ג. הדליקו נרות

ד. עשו ארוחות חגיגיות

5. מתי בנו מפעל היין בעיר ראשון-לציון

א. בתקופת התנ"ך

ב. בשנת 1882

ג. בשנת 1890

ד. בשנת 1941

6. איך חוגגים את החג היום בישראל?

א. עושים מסיבות גדולות בכל הארץ.

ב. עושים ארוחות בבית

ג. שותים הרבה יין כמו בפורים

ד. בוחרים בני זוג ו עושים חתונות

טקסט מספר 3:

קרא את הטקסט

שימור שפת היידיש- הפרוייקט של אהרון לנסקי

אהרון לנסקי הוא יהודי אמריקני בן 50. כאשר הוא היה בן 23 בלבד, הוא קיבל על עצמו משימה (תפקיד) מיוחדת: להציל את ספרי היידיש שעדיין נשארו בעולם. לנסקי היה אז סטודנט להיסטוריה יהודית באוניברסיטה בהמפשייר. הוא ידע שיש מאות אלפי ספרים ביידיש בספריותיהם של יהודים זקנים. הספרים האלה נזרקו לפח-האשפה, מפני שאין דור המשך לקוראי יידיש: הישראלים אינם מדברים ואינם קוראים יידיש. יהודי העולם משתמשים בשפת

המקום שבו הם גרים, והיהודים החרדים (דתיים מאוד), שמדברים יידיש, אינם קוראים ספרות חילונית.

לנסקי וחבריו נפגשו עם יהודים מבוגרים, שמעו את סיפור חייהם ואת סיפור הספריות שלהם, וקיבלו את הספרים. בלי כסף ובלי עזרה הם עברו בין בתים, מרתפים ועליות-גג, אספו ספרים ישנים וחיפשו מקום לאחסן אותם. בסופו של דבר, הם השיגו תרומות ומקום לאחסון הספרים.

היום, המרכז הגדול לתרבות יידיש נמצא באוניברסיטה בהמפשייר. במקום יש מיליון וחצי ספרים ביידיש, וחברים בו 32 אלף אנשים. המרכז מזמין צעירים מכל העולם ללמוד את השפה, את הספרות ואת תרבות היידיש. מאות סטודנטים לומדים בתוכנית הזאת. עכשיו עובדים שם באיסוף ספרים מדרום-אמריקה, בתרגום ספרים לאנגלית ובהדפסה חדשה של ספרים שאזלו (נגמרו). לנסקי מספר: "כשהייתי ילד שמעתי יידיש, כאשר ההורים שלי לא רצו שאבין אותם, אבל לא התעניינתי בשפה. רק באוניברסיטה זה השתנה: הבנתי, שאני חייב ללמוד את השפה, אם אני רוצה להבין את התרבות היהודית המזרח-אירופית של אלף השנים האחרונות. אנשים בלי עבר - אין להם עתיד".

בחר את התשובה הנכונה:

1. איזה תפקיד קיבל על עצמו אהרון לנסקי כשהוא היה צעיר?

א. לאסוף את ספרי היידיש

ב. להציל את העולם

ג. להיות יהודי אמריקני בן 50

ד. ללמוד להיסטוריה יהודית באוניברסיטה

2. למה אהרון לנסקי חשב שאנשים יכולים לזרוק את הספרים שלהם בשפת יידיש?

א. כי אנשים צעירים עכשיו לא יודעים יידיש ולא יכולים לקרוא את הספרים

ב. כי בעולם המודרני אנשים לא אוהבים ספרים

ג. כי אנשים מבוגרים לא קוראים ספרים

ד. כי כל היהודים קוראים רק תורה

3. היהודים החרדים...

א. לא מדברים יידיש

ב. לא קוראים יידיש

ג. לא קוראים ספרות דתית

ד. לא קוראים ספרות לא דתית

4. איפה אהרון לנסקי קיבל את הספרים שהוא אסף?

א. בספריות

ב. בבתי של אנשים מבוגרים

ג. בספריה של האוניברסיטה

ד. במקום לאֶחֶסון הספרים

5. למה אנשים צעירים באים למרכז לתרבות יידיש באוניברסיטה בהמפשייר?

א. לטייל בכל העולם

ב. לראות מיליון וחצי ספרים

ג. ללמוד את השפה, את הספרות

ד. לעשות מסיבה

6. למה אהרון לנסקי התחיל להתעניין יידיש?

א. כי הוא רצה להבין על מה אבא ואימא מדברים

ב. כי הוא לא התעניין בשפה

ג. כי הוא למד באוניברסיטה

ד. כי הוא רצה להבין את התרבות היהודית

טקסט מספר 4:

קרא את הטקסט

"העט הכדורי"

עט הפלסטיק הפשוט השפיע מאוד על חיינו. הכול התחיל כאשר פנעל הונגרי בשם **לאסלו בירו**, המציא עט. זה היה פּטֶנְט פשוט וחכם, כי אפשר היה לכתוב בעט בלי לגעת בְּדִיו ולהתלכלך. זה היה "העט הכדורי" הראשון.

במלחמת העולם השנייה, כאשר חיילים אמריקניים הגיעו לאירופה, הם עדיין לא הכירו את העט הכדורי, והשתמשו בְּדִיו שֶהֶם הביאו מִהַבֵּית כדי לכתוב. החיילים התלוננו, שֶהֶדִיו נוזל ומלכלך את המכתבים שהם כותבים ואת המדים (הבגדים) שלהם. העט הכדורי של בירו היה פתרון זול ונוח לבעיה הזאת. גם הטייסים אהבו להשתמש בו, כי

הם ראו, שאפשר להשתמש בעט גם כְּשֵׁטְסִים גבוה מאוד. מאז גדל מאוד מספר המשתמשים בעט הזה.

בשנת 1945 קנה מיליונר בשם **מרסל ביק** מפעל של עטים על-יד פאריז. הוא החליט לקנות את הַפְּטֵנט של העט הכדורי, להשקיע כסף, להתקדם ולשפר את הטכנולוגיה של העט. וכך "נולד" עט חדש - עט "ביק". העט הוא טוב, נוח לשימוש וזול. החברה שהתחילה כִּמְפַעֵל קטן בצרפת אחרי המלחמה מוכרת עד היום מיליוני עטים בכל חודש, ואפשר לקנות אותם בכל מקום בעולם.

היום, אחרי 60 שנה, מייצרים במפעל "ביק" סוגים שונים של עטים. העט הכדורי הפשוט חוגג בימים אלה אירוע היסטורי שֵׁאִין רבים כמוהו: הנהלת החברה במפעל בצרפת הודיעה, שהיא מכרה את העט ה- 100,000,000,000...

בחר את התשובה הנכונה:

1. איפה המציאו את "העט הכדורי"

א. באמריקה

ב. בגרמניה

ג. בהונגריה

ד. באוקרינה

2. חיילים אמריקניים השתמשו בָּדִיו כְּדִי...

א. להגיע לאירופה

ב. למתלונן

ג. לכתוב מכתבים

ד. להכיר את העט הכדורי

3. איך הכירו אמריקאים את העט הכדורי?

א. חיילים אמריקניים ראו אותו באירופה בזמן מלחמת העולם השנייה

ב. לאסלו בירו המציא את העט באמריקה

ג. לאסלו בירו הביא את העט לאמריקה

ד. הטייסים האמריקניים הביאו את העט מאפריקה

4. למה העט היה נוח לחיילים וטייסים?

א. כי הוא היה זול.

ב. כי הוא פותר את כל הבעיות שלהם.

ג. כי הוא לא נוזל, לא מלכלך בגדים.

ד. כי הם עדיין לא הכירו את העט.

5. למה העט הכדורי נקרא "ביק"?

א. על שם האיש שהמציא עט כדורי.

ב. על שם האיש שקנה את הפֶּטֶנט של העט והשקיע כסף במפעל העטים.

ג. על שם טייסים אמריקניים שהביאו את העט לאמריקה.

ד. על שם החג.

6. כמה עטים מוכר המפעל "ביק" היום?

א. 60

ב. מיליונים בחודש

ג. מיליונים בשנה

ד. מיליונים אלפים עטים בשנה